Lietas Nr. C32209516
Lietas arhīva Nr. C-2095-16/3

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2016.gada 21.septembrī

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis V.Prudņikovs
ar tiesas sēdes sekretāri L.Viļumu
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu MSIA "/pers. L/" prasībā pret /pers. A/ par parādu segšanai samaksātās naudas summas un zaudējumu piedziņu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

2016.gada 3.martā Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā saņemts SIA "/pers. L/" prasības pieteikums pret /pers. A/ par parādu segšanai samaksātās naudas summas un zaudējumu piedziņu. Prasības pieteikumā norādīts, ka **ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 30.septembra spriedumu, lietā Nr.C30519115, pasludināts SIA "/pers. L/" maksātnespējas process. Par prasītājas administratoru iecelts /pers. C/. Par pārstāvi prasītāja maksātnespējas procesā ar administratora lēmumu iecelts valdes priekšsēdētājs un dalībnieks /pers. A/. 2015.gada 23.martā tika sasaukta prasītājas dalībnieku sapulce, kurā tika pieņemts lēmums sabiedrības peļņu par 2014.gadu EUR 21 229,00 apmērā izmaksāt atbildētājam. Dividenžu, atskaitot kapitāla nodokli 10% apmērā, izmaksa EUR 19 106,10 apmērā veikta 2015.gada 30.martā (EUR 11 000,00), 2015.gada 31.martā (EUR 4 000,00) un 2015. gada 8. aprīlī (atlikums EUR 4 106,10) ar pārskaitījumiem no prasītāja bankas konta. Administratora pienākums ir atgūt debitoru parādus un veikt tiesiskas darbības citas parādnieka mantas atgūšanai. Cita starpā administratoram ir pienākums atgūt arī parādu segšanai samaksātās summas, ja tās atbilst Maksātnespējas likuma 99.pantā paredzētajām pazīmēm. Saskaņā ar iepriekš minēto Maksātnespējas likuma pantu, atbildētājam ir pienākums atmaksāt prasītāja saņemtās dividendes. Šajā lietā ir konstatējami Maksātnespējas likuma 99.panta pirmās daļas 2.punktā paredzētās hipotēzes visi elementi. Dalībnieka tiesības saņemt dividendi un sabiedrības saistība to izmaksāt rodas ar dalībnieku sapulces lēmuma par dividenžu izmaksu pieņemšanas brīdi. Tātad sabiedrība, nolemjot izmaksāt dividendes, ar to brīdi uzņemas attiecīgu saistību pret dalībnieku. Tā kā parāds ir naudas summa vai citas vērtības, kas uz saistību pamata jāatdod, tad prasītājam pret atbildētāju radās parāds - pienākums izmaksāt dividendes. Maksājums, kas veikts dividenžu samaksai, ir atzīstams par parādu segšanu. Prasītāja ir izpildījusi saistību samaksāt dividendes savam dalībniekam 2015.gada 30. un 31.martā un 2015.gada 8.aprīlī, bet tā maksātnespēja ir pasludināta 2015.gada 30.septembrī, līdz ar to parāds ir segts mazāk kā 6 mēnešu laikā pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas. Atbildētājs kā prasītājasdalībnieks ir atzīstams par ieinteresēto personu Maksātnespējas likuma 99.panta izpratnē. Prasītājs prasības pieteikuma pielikumā ir pievienojis SIA "/pers. N/", SIA "/pers. K/" un SIA "/pers. O/" kreditoru prasījumus, ar to pielikumos pievienotajiem rēķiniem, no kuriem redzams, ka šo kreditoru prasījumiem uz dividenžu izmaksas brīdi bija jau iestājies samaksas termiņš. Minētais apliecina, ka nav pildītas citas saistības, kuru izpildes termiņš iestājies pirms atbildētāja kā ieinteresētās personas saistību izpildes termiņa. Tā kā ir izpildīti visi tiesību normas hipotēzē paredzētie nosacījumi, attiecībā uz šo gadījumu ir piemērojama normas sankcija - atbildētājam ir pienākums atmaksāt prasītājai 2015.gada 30. un 31.martā un 2015.gada 8.aprīlī samaksātās dividendes EUR 19106,10 apmērā. Administrators ir konstatējis, ka atbildētājs ir veicis sev arī citas izmaksas no prasītājas konta, tādējādi nodarot prasītājas kreditoriem zaudējumus. 2014. gada 8. augustā atbildētājs ir izmaksājis sev dividendes par 2013.gadu EUR 1 028,07 apmērā. Tāpat atbildētājs laika posmā no 2014. gada 8.augusta līdz 2015.gada 8.aprīlim ir izmaksājis sev autoratlīdzību EUR 28474,44 apmērā (pārskaitot 2014.gada 8.aprīlī EUR 10 700, 2014.gada 11.augustā EUR 5300, 2014.gada 12.augustā EUR 2100, 2014.gada 14.augustā EUR 2000, 2014.gada 15.augustā EUR 3000, 2014.gada 20.augustā EUR 5000 un 2015.gada 8.aprīlī atlikumu EUR 374,44). Autoratlīdzības līgums maksātnespējas procesa ietvaros administratoram nav nodots. Kā redzams no SIA "/pers. N/", SIA "/pers. K/" un SIA "/pers. O/" kreditoru prasījumu pielikumos pievienotajiem rēķiniem, gan dividenžu izmaksa par 2013. gadu EUR 12028,07 apmērā, gan autoratlīdzības izmaksa EUR 28 474,44 apmērā ir veikta laikā, kad prasītāja jau nepildīja saistības pret saviem kreditoriem.**

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 131.panta pirmās daļas 1.punktu, Maksātnespējas likuma 99.panta pirmās daļas 2.punktu, Civillikuma 1770.pantu, 1775.pantu, 1779.pantu un 1792.pantu prasītāja lūdz piedzīt no /pers. A/ par labu maksātnespējīgajai SIA "/pers. L/" parādu segšanai samaksāto naudas summu EUR 19106,10 apmērā un zaudējumus EUR 40502,51 apmērā, kopā EUR 59608,61 apmērā; noteikt SIA "/pers. L/" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus, proti 6% gadā, no piespriestās summas.

2016.gada 12.aprīlī Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā saņemti /pers. A/ paskaidrojumi, kuros norādīts, ka iesniegto prasības pieteikumu atbildētājs neatzīst pilnā apmērā. Prasītājas maksātnespējas procesa administrators lūdz piedzīt parādu segšanai samaksātās naudas summas (izmaksātās dividendes), kuras izmaksātas 2015.gada **30.martā** (EUR 11000). 2015.gada 31.martā (EUR 4000) un 2015.gada 08.aprīlī (EUR 4106,10). Prasītājas maksātnespējas process tika pasludināts 2015.gada 30.septembrī. Faktiski maksājumi, kuri tika veikti 2015.gada 30.martā un 2015.gada 31.martā ir veikti vairāk nekā 6 mēnešus pirms prasītājas maksātnespējas procesa pasludināšanas. Savukārt, maksājums, kurš tika veikts 2015.gada 8.aprīlī arī ir uzskatāms par tādu, kurš veikts vairāk nekā 6 mēnešus pirms prasītājas maksātnespējas procesa pasludināšanas, jo lēmums par dividenžu izmaksu pieņemts dalībnieku sapulcē 2015.gada 23.martā, ka ir vairāk nekā 6 mēnešus pirms prasītājas maksātnespējas procesa pasludināšanas. Prasītājas maksātnespējas procesa administrators vienlaicīgi lūdz piedzīt zaudējumus EUR 40 502,51 (izmaksātas dividendes par 2013.gadu un autoratlīdzības maksājumi) apmērā. Dividenžu un autoratlīdzības izmaksa nekādā gadījumā nav un nevar tikt uzskatīta par neattaisnojamu, prettiesisku darbību, kuras rezultātā tiek nodarīti zaudējumi sabiedrībai. Atbildētājs lūdz noraidīt prasību.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāve /pers. D/ prasību uzturēja.
Tiesas sēdē atbildētājs /pers. A/ prasību neatzina.

MOTĪVU DAĻA

Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā.

Starp pusēm pastāv strīds par to, vai prasītājai ir tiesības piedzīt no atbildētāja SIA "/pers. L/" parādu segšanai samaksāto naudas summu EUR 19106,10.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 99.panta pirmās daļas 2.punktu naudas summas, ko parādnieks samaksājis parādu segšanai pēdējo sešu mēnešu laikā pirms juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas, kā arī pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas (izņemot naudas summas, ko samaksājis administrators juridiskās personas maksātnespējas procesa laikā), ir atmaksājamas, ja tiek konstatēts, ka parāds samaksāts ieinteresētajām personām attiecībā pret parādnieku un nav pildītas citas saistības, kuru izpildes termiņš iestājies

pirms ieinteresēto personu saistību izpildes termiņa. Šis noteikums attiecas arī uz tiesu izpildītāju piedzītajiem parādiem, no kuriem atskaitīti sprieduma izpildīšanai nepieciešamie izdevumi.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 72.panta pirmās daļas 1.punktu par ieinteresētajām personām attiecībā pret parādnieku atzīstamas parādnieka dalībnieki (akcionāri) vai personālsabiedrības biedri, pārvaldes institūciju locekļi.

No lietas materiālos esošā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 30.septembra sprieduma lietā Nr.C30519115 redzams, ka tika pasludināts SIA "/pers. L/" maksātnespējas process.

No lietas materiālos esošās Lursoft izdrukas redzams, ka atbildētājs ir SIA "/pers. L/" dalībnieks.

Ievērojot Maksātnespējas likuma 72.panta pirmās daļas 1.punktu atbildētājs ir SIA "/pers. L/" ieinteresētā persona Maksātnespējas likuma izpratnē.

No lietas materiālos esošā SIA "/pers. L/" dalībnieku sapulces protokola Nr.23/03 redzams, ka 2015.gada 23.martā dalībnieku sapulce pieņēma lēmumu sabiedrības peļņu par 2014.gadu EUR 21229 izmaksāt sabiedrības dalībniekiem.

Secināms, ka ar 2015.gada 23.marta lēmumu SIA "/pers. L/" radusies saistība izmaksāt atbildētājam dividendes.

No lietas materiālos esošā maksājuma uzdevuma Nr.12 redzams, ka 30.03.2015. SIA "/pers. L/" izmaksāja atbildētājam dividendes par 2014.gadu EUR 11000 apmērā. No lietas materiālos esošā maksājuma uzdevuma Nr.416 redzams, ka 30.03.2015. SIA "/pers. L/" izmaksāja atbildētājam dividendes EUR 4000 apmērā. No lietas materiālos esošā maksājuma uzdevuma Nr.17 redzams, ka 08.04.2015. SIA "/pers. L/" izmaksāja atbildētājam dividendes par 2014.gadu un autoratlīdzību EUR 4480,54 apmērā. Kopā tika samaksāts EUR 19106,10.

No lietas materiālos esošā SIA /pers. N/ kreditora prasījuma redzams, ka SIA "/pers. L/" nav pildījusi savas saistības pret SIA /pers. N/, kuru izpildes termiņš iestājies 15.05.2014., ko apliecina rēķins Nr.JUG-F12875 par pakalpojumu sniegšanu.

No lietas materiālos esošā /pers. H/ kreditora prasījuma redzams, ka SIA "/pers. L/" nav pildījusi savas saistības pret /pers. H/, kuru izpildes termiņš iestājies 30.10.2014., ko apliecina rēķins Nr.AMT0102881 par pakalpojumu sniegšanu.

No lietas materiālos esošā /pers. J/ kreditora prasījuma redzams, ka SIA "/pers. L/" nav pildījusi savas saistības pret /pers. J/, kuru izpildes termiņš iestājies 05.06.2014., ko apliecina pavadzīme OLI 002235 par preču piegādi.

Tiesa konstatē, ka SIA "/pers. L/" parāds par dividenžu izmaksu samaksāts atbildētājam kā ieinteresētajai personai attiecībā pret parādnieku laikā, kad netika pildītas citas saistības, kuru izpildes termiņš iestājies pirms atbildētāja kā ieinteresētās personas saistību izpildes termiņa. Tāpat tiesa konstatē, ka parādnieks SIA "/pers. L/" samaksājis atbildētājam naudas summas kopumā EUR 19106,10 parāda par dividendēm segšanai pēdējo sešu mēnešu laikā pirms juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas.

Tādējādi, vadoties no Maksātnespējas likuma 99.panta pirmās daļas 2.punkta, tiesa atzīst, ka naudas summas, ko parādnieks SIA "/pers. L/" samaksājis atbildētājam 30.03.2015. 30.03.2015. un 08.04.2015., kopā EUR 19106,10, ir atmaksājamas prasītājai.

Starp pusēm pastāv strīds par to, vai prasītājai ir tiesības piedzīt no atbildētāja zaudējumus EUR 40502,51.

Saskaņā ar Civillikuma 1770.pantu ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pamatums.

Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Saskaņā ar Komerclikuma 169.panta pirmo daļu valdes un padomes loceklim savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam. Savukārt saskaņā ar minētā panta otro daļu valdes un padomes locekļi solidāri atbild par zaudējumiem, ko tie nodarījuši sabiedrībai.

Tiesību literatūrā ir pausts viedoklis, ka valdes vainas prezumpciju veido sabiedrībai radīts zaudējums, kurš rada sapratīgas šaubas par valdes rīcību atbilstoši krietna un rūpīga saimnieka mērauklai. (sk. Rudāns S., Valdes locekļa atbildība par sabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem. *Jurista vārds*, Nr.2 (753), 2013, 15.janv.)

No Lursoft datu bāzes redzams, ka atbildētājs bijis SIA "/pers. L/" valdes loceklis laika posmā no 29.03.2012. līdz 01.10.2015., pārvaldes institūcijas darbība apturēta saistībā ar maksātnespējas procesa pasludināšanu.

No lietas materiālos esošā maksājuma uzdevuma Nr.347 redzams, ka 08.08.2014. SIA "/pers. L/" izmaksāja atbildētājam dividendes par 2013.gadu EUR 12028,07 apmērā. No lietas materiālos esošā maksājuma uzdevuma Nr.348 redzams, ka 08.08.2014. SIA "/pers. L/" izmaksāja atbildētājam autoratlīdzību EUR 10700 apmērā. No lietas materiālos esošā maksājuma uzdevuma Nr.350 redzams, ka 11.08.2014. SIA "/pers. L/" izmaksāja atbildētājam autoratlīdzību EUR 5300 apmērā. No lietas materiālos esošā maksājuma uzdevuma Nr.351 redzams, ka 12.08.2014. SIA "/pers. L/" izmaksāja atbildētājam autoratlīdzību EUR 2100 apmērā. No lietas materiālos esošā maksājuma uzdevuma Nr.352 redzams, ka 14.08.2014. SIA "/pers. L/" izmaksāja atbildētājam autoratlīdzību EUR 2000 apmērā. No lietas materiālos esošā maksājuma uzdevuma Nr.418741 redzams, ka 15.08.2014. SIA "/pers. L/" izmaksāja atbildētājam autoratlīdzību EUR 3000 apmērā. No lietas materiālos esošā maksājuma uzdevuma Nr.423321 redzams, ka 20.08.2014 SIA "/pers. L/" izmaksāja atbildētājam autoratlīdzību EUR 5000 apmērā. Kopā tika samaksāts EUR 40502,51.

Kā jau iepriekš tika konstatēts SIA "/pers. L/" nav pildījusi savas saistības pret SIA /pers. N/, /pers. H/ un /pers. J/ sākot no 15.05.2014.

Secināms, ka visi minētie SIA "/pers. L/" maksājumi tika veikti laikā, kad parādnieks SIA "/pers. L/" jau nepildīja savas saistības pret kreditoriem.

Tiesa atzīst, ka komersanta finansiālo grūtību gadījumā, galvenās ekonomiski ieinteresētās personas ir sabiedrības kreditori, nevis dalībnieki, par kuru prasījumu maksimālu apmierināšanu ir atbildīgi sabiedrības valdes locekli.

Tiesa konstatē, ka šajā konkrētajā gadījumā, nepildot maksājuma saistības pret kreditoriem, kuram iestājies izpildes termiņš, bet izmaksājot dalībniekam dividendes, atbildētājs kā valdes loceklis nav pildījis savus pienākumus kā krietns un rūpīgs saimnieks, jo rīkojies pretēji saprātīgai komerciālās apgrozības praksei.

No prasības pieteikuma redzams, ka autoratlīdzības līgums maksātnespējas procesa ietvaros administratoram nav nodots. Arī tiesai atbildētājs nav iesniedzis nekādus pierādījumus, kas pamatotu SIA "/pers. L/" autoratlīdzības izmaksu atbildētājam minētajā apmērā.

Tā kā atbildētājs nav iesniedzis administratoram un tiesai dokumentus, kas pamatotu komersanta naudas līdzekļu izlietojumu, proti, autoratlīdzības izmaksai, secināms, ka atbildētājs kā valdes loceklis nav pildījis savus pienākumus kā krietns un rūpīgs saimnieks, jo veicis nepamatotas darbības, kas samazinājušas SIA "/pers. L/" mantas apmēru un novedušas parādnieku līdz maksātnespējai.

Ņemot vērā, ka ir pierādīts SIA "/pers. L/" nodarītais zaudējums, konstatēta atbildētāja kā valdes locekļa vainojama rīcība un pastāv cēlonisks sakars starp atbildētāja kā valdes locekļa rīcību un nodarītājiem zaudējumiem, vadoties no Komerclikuma 169.panta otrās daļas, pastāv pamats no atbildētāja piedzīt zaudējumus EUR 40502,51.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tādējādi tiesa atzīst, ka prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus – sešus procentus gadā no nesamaksātās piedzenamās kompensācijas un zaudējumu summas, jo saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, procentu apmērs ir seši procenti no simta gadā.

Rezumējot teikto, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts

ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Līdz ar to, no atbildētāja par labu valstij piedzenami tiesāšanās izdevumi – valsts nodeva EUR 1700,71 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei - 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.pantu, 93.-97.pantiem, 193.pantu, tiesa

nosprieda:

MSIA "/pers. L/" prasībā pret /pers. A/ par parādu segšanai samaksātās naudas summas un zaudējumu piedziņu apmierināt pilnībā.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu MSIA "/pers. L/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, parādu segšanai samaksāto naudas summu EUR 19106,10 un zaudējumus EUR 40502,51.

Noteikt MSIA "/pers. L/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos procentus sešus procentus gadā no nenomaksātās piedzenamās naudas summas.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij, tiesāšanās izdevumus – valsts nodevu EUR 1700,71 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,70.

Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš ir 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma Rīgas apgabaltiesai, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā.

Pilnā sprieduma sastādīšanas datums ir 2016.gada 5.oktobris.

Tiesnesis V.Prudņikovs

Pilnais spriedums sastādīts 2016.gada 20.oktobrī.